

שיחת השבוע

חב"ד
צעירי
אגודת
חב"ד
876 סניפים,
בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

יש חדש

אור החנוכה בכל הארץ

צעירי חב"ד פועלים בהיקף רחב להבאת אור החנוכה להמוני בית ישראל. בתי חב"ד ברחבי הארץ הציבו חנוכיות ענק במרכזי הערים המפרסמים מדי ערב את נס חנוכה במרחב הציבורי. בכבישי הארץ נעים אלפי כלי רכב נושאי חנוכיות, ואף הם תורמים ל'פרסומי ניסא' בחוצות הערים. כוחות הביטחון, מאושפזים במרכזים הרפואיים, קשישים בבתי אבות וכדומה זוכים לביקור מיוחד של הבאת אור החג ומצוותיו. מיזם 'חנוכה ביחד' מגיש תכנית לכל המשפחה, ובמסגרתה מודלקות חנוכיות במבואות של אלפי בניינים בארץ.

'האור ינצח'

מטה צעירי חב"ד למען נפגעי הטרור מקיים סדרת אירועים של הדלקת נרות פומבית עם בתי חב"ד ברחבי הארץ, בסיסמה 'האור ינצח'. ההדלקות נערכות בסימן הזדהות עם המשפחות השכולות, הפצועים ונפגעי הטרור.

חנוכה מאיר עולם

בערים הגדולות ברחבי העולם – וושינגטון, ניו יורק, מוסקוה, לונדון, מלבורן, פריס ועוד – הציבו שלוחי חב"ד חנוכיות ענק וסביבן מתקבצים אלפים וחוגגים את החג. בעונה זו של השנה, שבה ערי העולם מלאות בסממני החגים הנוצריים, בולט מפגן הזהות היהודית המתבטא באור החנוכה, והוא מחמם לבבות של מיליוני יהודים.

כל עלוני חב"ד
אצלכם בוצאפ כבר ביום חמישי

זמני השבוע

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
16:03	16:24	16:11	16:26	16:29	16:18
17:23	17:24	17:22	17:26	17:29	17:22

שבת ישראל
קרם והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

המולד: יום שני, 5 בערב, 33 דקות ו-16 חלקים
ראש חודש טבת: ביום השלישי וביום הרביעי

ניסי חנוכה כאן ועכשיו

ממש כמו בימי החשמונאים הקב"ה מנחיל לנו ניצחונות מזהירים, שמשנים את כל פני המזרח התיכון. המלחמה בכוח האמונה מביאה את הניסים

"על ניסין ועל נפלאותיך". הדלקת החנוכייה אשתקד ברצועת עזה

כולו מודה שמתקיימת בנו הבטחת התורה: "פי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנך, להצילך ולתת איביך לפניך". ממש כמו בימי החשמונאים הקב"ה מנחיל לנו ניצחונות מזהירים, שמשנים את כל פני המזרח התיכון.

שילוב הטבע והנס

יש כאן נקודה חשובה ומעניינת מאוד: אכן, אין סומכים על הנס. צריך לשקול שיקולים רציונליים ולהעריך נכון את המציאות ואת יחסי הכוחות. ועם זה, אי אפשר להשתעבד ל'פרגמטיות' ולראות בה את חזות הכול, כי אז עלולים להיכנע יותר ויותר ללחצים החיצוניים ולרדת מדחי אל דחי.

אילו החשמונאים היו מעמידים לנגד עיניהם את השיקולים הפרגמטיים בלבד, לא היה פורץ המרד. איזה סיכוי היה לקומץ לוחמים מול הצבא האדיר של האימפריה היוונית. אמנם החשמונאים עשו תכניות צבאיות ונערכו לקרבות, אבל הכוח העיקרי שהניע אותם היה האמונה בבורא העולם ובתורתו, והנחישות שלא להיכנע ליוונים.

וכמו בימים ההם, גם בזמן הזה מתברר, שכאשר יהודים עומדים על אמונתם בנחישות ובמסירת נפש, מתחולל הנס, והקב"ה מתייצב לימנם ומנחיל להם ניצחון מזהיר. חיילינו נלחמים בכוח האמונה, ומתקיימים בהם דברי נעים זמירות ישראל: "אנחנו ב'שם ה' אלקינו נִפְיֵר. הָמָּה פָּרְעוּ וְנִפְּלוּ, וְאַנְחֵנוּ קָמְנוּ וְנִתְעוֹדָד". חנוכה שמח!

הדלקת נרות החנוכה אנו מברכים שתי ברכות: הראשונה על עצם מצוות הדלקת הנרות, והשנייה על הניסים שהקב"ה עשה "לאבותינו, בימים ההם בזמן הזה". השנה מקבלות המילים האלה משמעות אקטואלית במיוחד.

כמו 'בימים ההם', גם אנחנו נלחמים באויב שקם עלינו; וכשם שאירע אז, גם לנו הקב"ה מחולל ניסים כבירים. אנו רואים במו עינינו את השילוב בין מעשי האדם לבין הנס האלוהי. כשיהודים קמים ונלחמים במסירת נפש, הם זוכים לסיוע אלוהי בממדים שלא היה אפשר להעלותם על הדעת מראש.

ההזיה הפכה למציאות

אם הייתם שואלים לפני שנה וחצי את כל המומחים והפרשנים, הממלאים את המרקעים, את גלי האתר ואת דפי העיתונים – האם בכוחנו למוטט את ציר הרשע, הנפרש מאיראן דרך תימן ועיראק, סוריה ולבנון ועד רצועת עזה – היו אומרים לכם שזו הזיה. אפילו ארצות הברית העדיפה להימנע מפעילות אפקטיבית מול איראן.

כיום אנחנו מבינים יותר ויותר איזו טבעת חנק בנתה איראן סביבנו. היא הזרימה השקעות עתק בלתי-נפסות לבניית תשתיות תת-קרקעיות אדירות ברצועת עזה, בלבנון, בסוריה ועוד. היא אימנה וחימשה את אויבינו, שהיו תחילה ארגוני טרור פרימיטיביים למדי, והעניקה להם יכולות מודיעיניות ומבצעיות ברמה של מדינות.

ככל שכוחותינו חושפים ומשמידים את התשתיות האלה ומגלים את היקפן, אי אפשר שלא לחשוב מה היה עלול להתרחש אילו אויבינו היו פותחים במתקפה משולבת של כולם יחד. ובעצם מוטב שלא לחשוב, כי הטבח בשמחת תורה אשתקד היה מחוויר לעומת מה שהיה עלול לקרות, היה לא תהיה.

אבל אז יצאנו להילחם באויבינו במסירת נפש ובהקרבה שאין לה אח ורע, ואנחנו רואים את שרשרת הניסים שמתחוללת לנגד עינינו. העולם

כשהקב"ה נלחם איתנו

תפילת 'ועל הניסים' מתארת בפשטות אך בקיצור את נס הניצחון של חנוכה: "בימי מתתיהו בן יוחנן כוהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יוון הרשעה... עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם, דנת את דינם, מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים" וכו'.

התפילה מתארת את המרכיב הניסי במלחמה: קבוצת לוחמים קטנה וחלשה הביסה צבא אדיר של גיבורי חיל. לצד היותו ניצחון ניסי, ניכר שהנס עבר בכלים טבעיים. היה צורך לצאת למערכה, להצטייד בכלי נשק, להילחם, ואז הקב"ה חולל את הניצחון הניסי.

מלחמות משה ויהושע

שילוב זה של נס המתלבש בכלי הטבע אינו מייחד את מלחמת החשמונאים בלבד. חוץ מהמלחמות של משה רבנו, שהתנהלו בדרך על־טבעית, המלחמות האחרות שבני ישראל

המלחמה שהתנהלה בדרכי הטבע, ובזכות הנס הזה החלשים ניצחו את הגיבורים והמעטים את הרבים.

לכן אומרים 'ועל הניסים' בחנוכה ובפורים בלבד ולא בחג הפסח. לכאורה היה מתבקש לומר 'ועל הניסים' גם בפסח, שבו אירע הנס של יציאת מצרים – ראשון לכל הניסים כולם. במיוחד לפי המבואר בספרים שחודש ניסן קשור עם הנהגה על־טבעית.

מתי צריך לספר

אלא דווקא בגלל היותה של יציאת מצרים נס על־טבעי לגמרי אין אומרים בו 'ועל הניסים'. בנס על־טבעי אין צורך לספר על הנס, שכן הכול רואים זאת בעיניהם.

ואולם בחנוכה ובפורים הניסים השתלבו בתוך המהלך הטבעי. בפורים – על־ידי מרדכי ואסתר, "אחות לנו בבית המלך" (מגילה טו, ב), ובחנוכה – במלחמה ממשית, בדרך הטבע. לכן אומרים "על הניסים... שעשית", להורות שעל אף המעטה הטבעי – אנו מכירים שזה נס שהקב"ה חולל לבני ישראל.

(תורת מנחם, כרך טו, עמ' 367)

נלחמו נערכו כמלחמה אופיינית. אמנם המלחמה הראשונה של יהושע, כיבוש יריחו, נעשתה בדרך שאינה טבעית, כאשר הכוהנים נושאים את ארון ברית ה', תוקעים בשופרות והחומה קורסת, ואולם השלב העל־טבעי הסתכם בכיבוש יריחו בלבד, שהיא "מנעולה של ארץ ישראל" (רד"ק יהושע כד, יא).

המלחמות האחרות התנהלו בדרך הטבע, והיו כרוכות בתחבולות ובתכסיסי מלחמה וכו'. זה גם ההסבר לדין שבעל מום אינו נעשה "יוצא צבא בישראל". והלוא נאמר בתורה (דברים כג, טו) "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מְתַלֵּחַ בְּקֶרֶב מִחֶנֶךָ, לְהַצִּילֶךָ וּלְתַתּ אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ", ואם כן, מדוע לא יוכל בעל מום להשתתף במלחמה? אלא שאף שהמלחמה מתנהלת בידי הקב"ה, נדרשת אחיזה בדרך הטבע. על הלוחם להיות שלם בגופו, כדי שהניצחון יוכל להיות מלוכב בדרכי הטבע.

למה לא בפסח?

תפילת 'ועל הניסים' אכן מציגה את שני המרכיבים האלה, ללמדנו שזו הייתה מלחמה לכל דבר ועניין, והקב"ה 'הלביש' את הנס בתוך

והנפלאות שנעשו לנו, והם: פסח, פורים וחנוכה. ושלושתם קשורים באור, בהתגברות כוחות האור על החושך: פסח – "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם"; פורים – "ליהודים הייתה אורה"; חנוכה – "הנרות הללו שאנו מדליקים".

(עיטורי תורה)

כנתחילת הבריאה

כשם שבראשית הבריאה נברא האור – "ויהי אור", כך מצוות חנוכה בנרות. וכשם שהאור הראשון נגנז ואין משתמשים בו, כך נרות חנוכה אסור להשתמש לאורם. כשגברו החשמונאים זכו לשלושה אורות: א) אור השכינה, ב) אור התורה, ג) נר מצווה.

(של"ה)

אור הפנים

על־ידי חנוכה נתגלה אור הפנים, בחינת "אור ה' פניו אליך ויחונך". חנוכה מושך אור איך־סוף לנשמה.

(ליקוטי מהר"ן)

חנוכה וביטחון

"נכון ליבו בטוח בה" (תהילים קיב, ז) – סופי תיבות: חנוכה. חנוכה מסמלת את מידת הביטחון. אף־על־פי שהיו חלשים ומעטים שמו את ביטחונם בה' שיעמוד לימנם בעת צרתם. ולכן נעשה הנס על־ידי הכוהנים, שכן 'כהן' בגימטריה 75 כמילת 'בטחון'.

(לקוטים חדשים)

חנוכה

מן המעיין

רמז בפרשת המועדים

רמז לחנוכה מן התורה: בפרשת אמור (ויקרא כד, א) אחרי כל המועדים נאמר: "וייקחו אליך שמן זית זך" – מלמד שהיו ישראל עתידים לחדש יום טוב להם על סמך השמן, ואיזהו? זו חנוכה. (פסיקתא)

הכוח מהתורה

"מאי חנוכה? דתנו רבנן" (שבת כא). מהי מהותה של חנוכה? – "דתנו רבנן". את הכוח לעמוד איתן נגד צוררינו אנו מקבלים משלהבת הקודש שהדלקנו, מן התורה והמצוות.

(הרב מאיר שפירא מלובלין)

מה הקשר

מאי חנוכה? שלא כמו שאר המועדים ששייכותו של שם החג לחרג ברורה ומוכנת, הרי השם חנוכה אין לו חיבור ישיר לא לניצחון המלחמה ולא לנס הנרות.

(עיטורי תורה)

כסלו

הנס של חנוכה היה בחודש כסלו, כי עיקר הנס היה על־ידי אמונה וביטחון, וכסלו הוא מלשון ביטחון, כפי הכתוב (איוב לא, כד) "אם שָׁמַתִּי זָהָב כְּסָלִי וְלִפְתָּם אֲמַרְתִּי מִבְּטָחִי".

(חסד לאברהם)

חגים של אור

שלושה ימים טובים אנו חוגגים על הנסים

אמרת השבוע

כמה נרות היום?

האדמו"ר מאטש, רבי משולם פייש סג"ל-לאווי, נהג בכל שנה, בשעה שהיה מכין את נרות החנוכה, לשאול את שמשו: "כמה נרות מדליקים היום?". השמש היה משיב: "אתמול הדליקו כך וכך". הרבי היה חוזר ושואל: "אבל כמה מדליקים היום?", והשמש היה עונה: "מחר ידליקו כך וכך". בשום אופן לא רצה לומר את מספר הנרות לאותו יום.

הנוכחים היו מתפלאים לפשר המחזה, שהיה חוזר ונשנה מדי ערב. הם הכירו את השמש וידעו שהוא איש פשוט מאוד, וכנראה הוא מתבלבל בין ספירת העומר, שבה לא אומרים את מספר הימים קודם הברכה, לבין נרות החנוכה...

האדמו"ר מטאש הקודם הסביר שכוונת סבו הייתה לעורר זכות מלמעלה קודם הדלקת הנרות, להראות עד כמה יהודי הוא ירא שמייים, הנהרה שלא לעבור על מה שנראה לו, אמנם בטעות, שהוא נגד ההלכה.

לוח יומי ללימוד הרמב"ם כתקנת הרבי מליובאוויטש

יום בשבוע	ש"ק ר"ז כסלו	א'	ב'	ג'	ד' א' טבת	ה'	ו'
ג' פרקים ליום	הל שנים פרק א'	פרק ד'	פרק ז'	פרק י'	פרק י"ב	פרק כ"ד	פרק ה"ז
פרק א' ליום	הל פרה אחמה פרק יא	פרק י'	פרק י'	פרק י'	פרק ט'	הל נומאת צרעת פרק א'	פרק ב'

מעוניינים לקבל את השיעור לנייד מידי יום? שלחו הודעת ווטסאפ למספר 058 7554144 • להאזנה לשיעור בג' פרקים חייגו: 3062770

פילוסופיה מול קבלה

ק'לפ'ת יו'ן. בזמן הזה אנו נדרשים להיאבק ב'קליפות' למיניהן, עד ביאת המשיח, שאז, כדברי הנביא (זכריה יג), "את רוח הטמאה אעביר מן הארץ". אחת מאותן 'קליפות' היא 'קליפת יוון', שאת הניצחון עליה אנו חוגגים בימי החנוכה.

תורת החסידות מסבירה שהמלחמה ב'קליפת יוון' מתקיימת בנפש האדם בכל עת ובכל זמן. עניינה של 'קליפה' זו הוא העמדת השכל מעל הכול ושלילת ההתבטלות של השכל למה שלמעלה ממנו. הביטוי לכך היה בגזירות היוונים. הם לא שללו את חוכמת התורה. להפך, בידועם להעריך חוכמה ושכל ביקשו לתרגם את התורה ליוונית. הם שללו בעיקר את היסוד האלוקי שבתורה. וליתר דיוק, הם לחמו בחוכמת הקבלה האלוקית ויסודותיה, כפי שנמסרו לנו מאת הקב"ה על ידי משה רבנו.

חוכמת הקבלה היא הקוטב הנגדי, בבחינת "זה לעומת זה", של חוכמת הפילוסופיה היוונית.

ההבדל בין השתיים מתבטא גם בשמן: החוכמה היוונית נקראת 'פילוסופיה' – אהבת חוכמה ושכל; ואילו חוכמת ישראל נקראת 'קבלה' – כאן הדגש הוא על הקבלה מהדור הקודם, על האמונה ביסודות שנמסרו ממש רבנו בהר סיני.

גישה זו סירבו היוונים לקבל. בעיניהם השכל עומד מעל הכול. לעומתם, עם ישראל אינו רואה בשכל את חזות הכול. חוכמת הקבלה מוגדרת 'נקודה בהיכלא' – אמנם יש היכל של שכל והבנה, אבל הוא נרקם סביב ה'נקודה', שהיא האמונה. הניצחון על 'קליפת יוון' הוא הקדמה לניצחון המלא של חוכמת הקבלה בזמן הגאולה.

טעימה מהרמב"ם

הרב חיים הבר

זכות השכן קובעת

"הרועה למפר שדהו, והביא בן המצר שלו וזה שרועה לקח ממנו, לבית דין" (הלכות שכנים יד, א)

בבואנו לעמוד על מהותו של דין 'בן המצר' – המעניק לשכן זכות קדימה על קונה חיצוני – אנו מוצאים שתי גישות בדבר:

אפשר לומר שלשכן אין שום זכות ממונית. אלא שאחרי שהנכס נקנה, פונים בית הדין אל הלקוח באומרים: נהג בצורה מוסרית ומסור את הנכס לשכן!

אך אפשר גם לפרש שלשכן יש זכות ממונית בגוף הנכס, ומלכתחילה הוא המועמד הטבעי והראשוני לקנותו. זאת ועוד, הואיל ולפי זה זכותו מתחילה עוד קודם המכירה, הרי שהיא מחלישה מעט אף את בעלות המוכר.

מתברר שזו מחלוקת בין רש"י ובין הרמב"ם:

בהסבירו את דין 'בן המצר', פונה רש"י אל ליבו של הלקוח: "דבר שאי אתה נחסר כל-כך, שתמצא קרקעות במקום אחר, ולא תטריח על בן המצר להיות נכסיו חלוקים" (ב"מ קח, א). כלומר: זו הנהגה מוסרית בלבד מצד הלקוח.

לעומתו, הרמב"ם מדגיש בעיקר את זכות השכן מלכתחילה: "אמרו חכמים, הואיל והמכר אחד הוא, טוב וישר הוא שיקנה מקום זה בן המצר" (לעיל יב, ה).

ברוח זו יובנו דבריו כאן, בתארו כיצד המוכר מתדיין עם הקונה והשכן. לכאורה, זה סכסוך פנימי בין הקונה לבין השכן, ואיך נכנס המוכר לסיפור? אלא שכאמור, לשכן יש זכות כלשהי בגוף הנכס עוד בהיותו ביד המוכר (לקוטי שיחות, כרך יט, עמ' 55).

זה עולה לכם ביוקר תחסכו!

amg creative

2025

מימ
+3.4%

ארנונה
+5.29%

ריטוח
לאומי
+0.8%

חשמל
+3.8%

מע"מ
+1%

עליית המחירים הצפויה
תייקר את ההוצאות של כלנו
זה הזמן לחסוך
ולחתוך את עלות
ביטוחי המשכנתא והחיים
לשלם פחות ולהרויח יותר

אל תאבדו זמן וכסף הצטרפו עכשיו:
079-5851898

אריך לעשות הכל שיורה בסדר
בסדר

basad.co.il

ביטוח חיים | בריאות | פנסיה | דירה | נסיעות לחו"ל | משכנתא

ב"ה

מכון
קדושת האות
חיזוק ותיקון ספרי תורה ישנים

קונה ספרי תורה פסולים
(גם פיועדים לגניזה)

חיים (עוסק מורשה)
054-3175116
kdushathaot@gmail.com

וכן רוכשים כלי כסף,
כתורים, ריפונים ועוד

תשלום הוגן

סודו של הפרופסור לספרדית

המתיישבים הספרדים".
חנה חזרה באותו ערב לביתה נרעשת מהגילוי
שהפרופ' מנדז הוא בעצם יהודי!

בשבוע שלאחר מכן חזרה אחת מבנותיה מבית
הספר וסיפרה שהיא וחברותיה קיבלו ממורתן
כמה חנוכיות ומשימתן לאתר יהודי שאם לא
יקבל את החנוכייה – לא ידליק נרות חנוכה.

"תני לי חנוכייה אחת, והביאי גם נייר עטיפה
יפה", אמרה לה האם. כעבור כמה רגעים יצאה
מהבית ובתיקה חנוכייה עטופה יפה.

בתום השיעור הגישה את המתנה לפרופסור
מנדז. "זה משהו מיוחד שאפית או בישלת?",
שאל. היא השיבה בשלילה וביקשה שיפתח זאת
רק בביתו. "בבקשה קרא גם את העלון שבפנים.
חנוכה שמח!", אמרה לו.

בשיעור הבא התעניינה חנה אם הדליק את
החנוכייה. "לא, אמרתי לך שאינני
שומר מצוות. חיי השתנו לגמרי מאז
ילדותי", השיב. הוא סיפר לה שהניח
את החנוכייה על השולחן בביתו, אך
לא רצה להדליקה.

"האם אינך חושב שהגיע הזמן
להפסיק להתחבא ולהסתיר את
שורשיך?", העזה חנה לשאול. "אולי
בפעם אחרת", השיב הפרופסור,
"אבל בכל אופן תודה רבה לך".

שנה לאחר מכן מצאה חנה בתיבת
המכתבים בביתה גלוית דואר.
רק כמה מילים נכתבו עליה. היא
קראה אותן שוב ושוב, ובכל קריאה
התמלאה שמחה פנימית. "הנרות
דולקים! פרופ' מנדז". תחת חתימתו,
באותיות קטנות יותר, נכתב: יהודה
מנדלובסקי.

חנה התפרסמה כסופרת מוערכת,
שכתבה כמה ספרי ילדים פופולריים,
הייתה מחנכת, מדריכה רשמית
בגנים הבוטניים המפורסמים של
ברוקלין, ומובילה מסעות כשרים
לסקנדינביה. בשנים האחרונות עלתה לארץ
והיא מתגוררת כיום בירושלים.

"אחרי סיום הקורס לא היה לי עוד קשר עם
הפרופ' מנדז, מלבד הגלויה ששלח לי שנה לאחר
מכן", היא אומרת לנו. "אבל מאז, בכל שנה,
כשאנחנו מדליקים את נרות החנוכה, אני חושבת
על הניצוץ שנדלק בנשמתו של הפרופסור,
ושהצית מחדש את שלהבת יהדותו".

(על-פי סיפורה של חנה ב"חב"ד אורג")

היה להם עוד ויכוח, ובסוף השיעור מיהרה חנה
לצאת מהכיתה.

היא כבר הייתה בפרוזדור, אך משהו דחף
אותה לשוב על עקבותיה ולהציג לפרופסור את
הרשימה שפרסמה. תגובתו הפתיעה אותה; הוא
שאל אם יוכל לקחת את העיתון לביתו כדי לעיין
בו בנחת.

בשבוע שלאחר מכן ביקש הפרופסור לשוחח
איתה בתום השיעור. "נהניתי מאוד מהרשימה
שלך", הפתיע אותה.

"התיאורים שלך הזכירו לי את ימי נעוריי",
המשיך הפרופסור, והדהים אותה. "זה היה
בתקופת מלחמת העולם השנייה. חגגנו את

"הנרות דולקים!". הניצוץ שהדליק מחדש את שלהבת יהדותו של הפרופסור

**דממה השתררה בחדר. המרצה השיב לה
בקול תקיף וקר, והיא חשה שהוא מגיב
כלפיה בעוינות. תחושה זו גברה ככל
שהתקדמו הלימודים**

החגים בחשאי. לא ידענו אם נזכה לחגוג עוד חג.
בכל שנה חגגנו במקום אחר".

חנה לא האמינה למשמע אוזניה.

"איך ידעת שאני יהודי?", שאל הפרופסור
מנדז, והמשיך בדבריו: "אבי שינה את שמותינו
במהלך המלחמה, כדי שנוכל להימלט לאמריקה
הדרומית. התאמצנו להתחזות ללא-יהודים.
למדנו לחקות את שפתם ואורחות חייהם של

כבר המפגש הראשון עם הפרופסור מנדז החל
בעימות, וגם בהמשך התנהלו ביניהם ויכוחים
סוערים.

זה היה בשנת תש"ל (1970) בברוקלין קולג'
שבניו-יורק. חנה שרפשטיין (זובר) נרשמה
ללימודי תואר שני, ובין השאר נדרשה ללמוד
שפה חדשה. היא בחרה בספרדית.

חנה היא בתו של הרב יעקב-ישראל זוכר
ה"ד, ששימש רבה של קהילת 'עדת ישראל'
בסטוקהולם שבשוודיה. היא גדלה והתחנכה
בשוודיה, ואחרי מלחמת העולם השנייה היגרה
עם משפחתה לבוסטון שבארצות-הברית, ושם
שימש אביה מזכיר ועד הרבנים של העיר. לדאבון
הלב התייתמה מאביה בשנת תשי"ד
(1954), כאשר נרצח בידי שיכור.

את הקורס בספרות ותרבות
ספרדית מסר הפרופ' מנדז, שדיבר
ספרדית רהוטה. להפתעתה של
חנה פנה אל תלמידיו באנגלית.
היא הופתעה, שכן הקורס היה
למתקדמים, והציפייה הייתה
שידבר בספרדית.

"מדוע אתה מדבר איתנו באנגלית
ולא בספרדית?", שאלה בתמימות.
דממה השתררה בחדר. נראה היה
שפגעה בכבודו. "אינני משוכנע
שרמת הידיעות שלכם בספרדית
מספקת", השיב המרצה בקול תקיף
וקר. היא ניסתה להתווכח איתו,
וחשה שהוא מגיב כלפיה בעוינות.
תחושה זו גברה ככל שהתקדמו
הלימודים.

נדמה היה שהפרופסור ממתיך
להזדמנות להחזיר לה 'חוב', במבחני
חצי השליש מצא את ההזדמנות. אף
שהתכוונה למבחן ביסודיות, נתן לה
ציון 80. היא ובני משפחתה התרשמו שיש כאן
ביטוי של אנטישמיות.

מגיל צעיר שלחה חנה את ידה בכתיבה
ופרסמה רשימות בביטאונים שונים. בדיוק באותו
זמן פורסמה באחד הביטאונים רשימה שכתבה,
ובה תיארה את האווירה היהודית החמה בימי
נעוריה, בבית הוריה בסטוקהולם. היא הביאה את
העיתון לכיתה, להראות לחברותיה, ואף עלתה
בה מחשבה להציגו לפני הפרופסור. באותו ערב

אפרת

אגודה למתן יעוץ וסיוע לנשים הרות במצוקה (ע"ר)

www.efrat.org.il

**תורמים
עכשיו:
*3042**

**דווקא השנה
מצילים חיים**

אגודת אפרת תומכת בנשים כדי שיבחרו בחיים.
בזכות התמיכה והליווי, אנו מאפשרים להם לבחור
לשמור על ההריון ולעמוד בלחצים נפשיים וכלכליים
היו שותפים בהצלת חיים ממש!

בס"ד

יוסף מנחם משכנתאות
דובר בנקאיות שוטפת

eliko.web.studio

החזרי המשכנתא וההלוואות שולטים בך?

074.780.2850

יוסף מנחם
עם 41 שנות ניסיון בבנק דיסקונט

איחוד הלוואות עם החזר 1 קטן יותר

רציתי לשאול
עם הרב דוד רוזנפלד
מנהל בית חב"ד בכרמי צור

האם חשוב לחבוש כיפה שתזהה אותי כאדם דתי או שאוכל להסתפק בכובע שלא יסגיר את דתיותי?

התלבטות זו מלווה רבים שהחלו לשמור מצוות, והיא מובנת בהחלט. חבישת כיפה היא צעד שמראה לעיני כול את השינוי שמתחולל בתוכך, ובכל זה גם למי שלא היו שותפים לתהליך התקרבותך לתורה ולמצוות.

ואולם על אף הקושי יש חשיבות רבה לחבישת כיפה, לבישת ציצית הגלויה לחוץ וכדומה. החשיבות היא הן כלפי האדם עצמו הן כלפי הזולת.

ההצהרה הגלויה היא ביטוי של ביטחון עצמי. אינני מתבייש עוד בהיותי יהודי שמרן תורה ומצוות, ואינני צריך להסתיר זאת. אני מצהיר לכל הסובבים אותי שזה אני, זו דרכי ואלה הדברים שבהם אני מאמין.

ההופעה בעלת המאפיינים היהודיים יש בה מסר חשוב גם כלפי הסביבה. בני אדם מושפעים מהמעגל הסובב

אותם. ככל שיראו סביבם עוד ועוד שומרי מצוות, הדבר יכול לעודד גם אותם להתחזק ולהתקרב. כשהם רואים אדם שהם מכבדים ומעריכים והוא מתחיל לחבוש כיפה, זה הופך את ההתקרבות ליהדות לאופציה ממשית. לפעמים השפעה זו מתחוללת גם בלי ידיעתנו.

חזות יהודית גם מזמינה את הסביבה לשאול ולהתעניין. החל ממי שרוצים לשמוע מה גילית ומה הביא אותך לחיי תורה ומצוות, וכלה במי שמבקשים לברר עניין יהודי כלשהו, ולא היה להם מי לשאול.

לכן ראו חז"ל בפרסום הנס של חנוכה עניין חשוב כליך, עד שהוא תנאי בקיום המצווה. יש לי אפשרות להשפיע על סביבתי בלי לדבר, בלי לנסות לשכנע; רק על-ידי עצם הצבת החנוכיה או חבישת הכיפה על ראשי.

גל אורן לדרסטר

ליל שבת ארוך, בנועם...

עם בוא החורף ולילות שבת הארוכים, אין כמו להתפנק אחרי סעודת שבת עם תה חם. התחדשו עם נועם 2 ותיהט מעופע של מים חמים וקרים, בטכנולוגית שבת מתקדמת ולמהדרין.

מוקד הזמנות: 077-2304757

אסיקנים נעם

הלכה למעשה
הרב יוסף גינזבורג
רב אזורי, עומר

מבדילים או מדליקים

שאלה: במוצאי שבת חנוכה יש לעשות הבדלה קודם הדלקת הנרות או להפך?

תשובה: בכל מוצאי שבת נוהגים לאחר מעט את תפילת ערבית, אבל בשבת חנוכה מתפללים ערבית מייד עם צאת הכוכבים (בערך ב-17:12), כדי להזדרז ולהדליק את נרות החנוכה מוקדם ככל האפשר.

בבית הכנסת מדליקים את נרות החנוכה קודם ההבדלה. אם אין מבדילים בבית הכנסת – מדליקים את הנרות לפני אמירת 'עלינו'.

יש הבדלי מנהגים באשר לסדר ההדלקה בבית. בקהילות אשכנז מדליקים תחילה את הנרות ורק אחר-כך מבדילים על היין. סומכים על ההבדלה שאומרים בתפילת שמונה-עשרה בערבית ('אתה חוננתנו'), ומקדימים את ההדלקה

בן אשכנז ששכח לומר 'אתה חוננתנו' בתפילת ערבית, יאמר 'ברוך המבדיל בין קודש לחול' (בלי כוס ובלי שם ומלכות) לפני הדלקת הנרות. אי-אפשר להשתמש בנרות החנוכה לברכת 'בורא מאורי האש', שהרי הברכה היא על ההנאה מן האש, ואסור ליהנות מאורם של נרות החנוכה.

קהילות ספרד, תימן והחסידים (ובתוכם חסידי חב"ד) נוהגים להבדיל תחילה, משום שמצוות הבדלה תדירה ממצוות נרות החנוכה, ואמרו חז"ל: 'תדיר ושאינו תדיר – תדיר קודם'. אומרים 'וייתן לך' אחרי 'הנרות הללו'.

מקורות: שו"ע ונ"כ סי' תרפא. לוח כולל חב"ד. לוח דבר בעתו.

מחלקת המודעות (גלנד) של 'שיחת השבוע':
טל' 053-3166532 • דוא"ל: m3166532@gmail.com

תקציר: בדרך לחרבה הנטושה עולה רעיון במוחו של גדעון, כיצד להנצל מידי של הקצין הרומאי. רעיון אמיץ

פונסין אותו לכפה

יתחרטו שבעים ושבוע פעמים על חצפתם.

אבל הדלת חזקה היתה, והספסל מעשה ידי ידעיה היתה. עשוי באמונה, מעצי הבימה. שני החברים הטובים התחבקו ופרצו יחדו בבכי של פרקו.

"גלד", אמר גדעון, "ואת שר הצבא הרומאי הזה נשאיר לגורלו אשר נגזר עליו. בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל. כי כאשר בקש לעשות לנו כן יעשה לו וגמולו ישוב בראשו. שוב אין לנו לדאג מן הרומאי הלז, שהרי כל העומד לשרף כשרוף דמי, ויהיה חשוב כמת כבר מעתה."

לבו הרחום של מונבז התפוצץ, כשהבין את פשר המעשה אשר עשו. הוא מלמל: "פונסין אותו לכפה [=תא סגור] ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ, ואחר מאכילין אותו שעורים עד שפרסו נבקעת. זוכר, גדעון? הלוא זה ענשו של מי שיודעין אנו בו שהרג נפש במזיד..."

"בהחלט!", חרץ גדעון בתקף, "אלא שגם לחם ומים לא נתן לו, מדין הבא להרגה השכם והרגה! גלד הבימה."

את הדרך חזרה עשו בריצה, נושמים ונושפים החוצה את הלחץ שבו היו נתונים בשעה האחרונה. טרם עלו על יצועם הזכירו זה לזה לברך מחר ברפת 'הגומל לחיבים טובות', ולהודות להשם על אשר פדה בשלום נפשים. שנת ישרים ישנו השנים, שנה רגועה של מי ששום סכנה אינה מרחפת עוד מעל לראשו.

למחרת שחו הפל במעשה הנורא, ודברו בחכמת ילדי ירושלים ובנפלאות ההשגחה העליונה. כלומר, כמעט כלם. בניהו, שהתגורר בקצה העיר בנה, ליד החרבה הנטושה, אחר להגיע גם היום, בשל הדרך הארצה מביתו ועד בית המדרש, ועדין לא שמע על הספור שקרה אתמול בלילה. ברגע שנכנס לבית המדרש חפש את גדעון. "הוי, צפרא טבא. גדעון! מצוה גדולה נזדמנה לי הבקר, מצות השבת אבדה... הנה, זאת מצאתי הבקר, תקוע בין דלת החרבה הישנה לבין הקיר. לא אדע מי סחב אותו לשם: הפר נא, הצביע לאחוריו, 'הספסלו של אביך זה אם לא'..."

יוליוס אחז בדית הדלת הכבדה ופתח אותה כלפי חוץ. קול חריקה צורמני החריד את דממת הלילה וריח טחב כבד פרץ החוצה. הוא פנה לאחוריו בחייד רחב והזמין את הילדים בתנועת יד רחבה של מכניס אורחים: "התכבדו נא, אורחי, והכנסו ראשונים פנימה..."

זה היה מהלך בלתי-צפוי, אבל גדעון התעשת מיד. "חלילה לנו מעשות כדבר הזה ולהכניס לפני איש מבקר מאתנו!", ומונבז החרה-החזיק אתרי: "ודאי! לא יעשה כן במקומנו, להכניס את הצעירים לפני המבגרים... ככבוד!"

הרומאי צחק בקול. "ניחא, ניחא! לא יאה למארח להתוכח עם אורחיו..." הוא צעד פנימה, כשהוא

מפטיר: "רואים שקבלתם חנוך נאות. רק אצלכם רואים ש... אי!!!".

כי באותו רגע שיווליוס צעד פנימה, לחש גדעון למונבז: "עכשו!" ושניהם יחד זנקו בעקבותיו ודחפו אותו בכל כוחם פנימה; ותוך שניה, בטרם יספיק להתאושש, נסוגו במהירות החוצה, טרקו אחריהם בכוח את הדלת והציבו את הספסל, בין הדלת ובין הקיר שממול... מעתה, גם קצין רומאי רב כוח כיווליוס, לא יהיה לו סכני לפתח את הדלת החסומה.

*

שאגת הזעם הנוראה שפרצה מגרונו של הרומאי המרמה יכולה היתה להפחיד אריה... יוליוס השתולל בפנים, חבט בכל כוחו בדלת ונשבע כי כאשר יצא החוצה יעשה בהם שפטים, עד כי

דבר התורה שלי

כוחה של הפטרה

אחרי שמסימים את קריאת התורה בשבתות, במועדים ובדומה קוראים הפטרה מדברי הנביאים.

מדוע קוראים את ההפטרה? זה קרה בזמן גזרות היונים. הם אסרו על היהודים לקרא בתורה. מה עשו היהודים? החלו לקרא קטעים מהנביאים, שהתאימו לפרשת השבוע, כדי שלא ישפחו את החובה לקרא בתורה בשבתות ובמועדים.

האם הקריאה של ההפטרה היתה בעצם החמצה של הקריאה בתורה? להפך, בזכות הקריאה בהפטרה הקשר של היהודים עם הקדוש-ברוך הוא נעשה חזק יותר.

חכמינו זכרונם לברכה אומרים: "חביבים דברי סופרים מדברי תורה". כלומר, חדושי התורה של חכמי ישראל הם במדרגה גבוהה מהתורה עצמה. משום שגשמות ישראל באות מהקדוש-ברוך הוא עצמו, והן למעלה מהתורה.

התקנה לקרא בהפטרה נעשתה על-ידי חכמי ישראל, ויש לה מעמד של "חביבים דברי סופרים". כאשר הקשר בין היהודי להקדוש-ברוך הוא מתקיים על-ידי הנשמה, שום דבר לא יכול להפריע לו באמת. אפילו הגזרות הקשות ביותר של היונים לא יחזיקו מעמד. וכך באמת קרה, גזרת היונים בטלה.

אך מדוע היונים לא אסרו את הקריאה בהפטרה? הלא הם הכירו את התנ"ך, וכשם שמנעו מהיהודים לקרא בתורה, היו יכולים לגזר גזרה שאוסרת גם את קריאת ההפטרה?

מכאן רואים את הכוח העצום שיש ליהודי להתמודד במצבים קשים. כאשר באה יזמה מצד חכמי ישראל, היא זוכה לסייעתא דשמיא עצומה, עד שהיונים כלל לא גלו שבני ישראל קוראים את ההפטרה!

מזה אנחנו לומדים שיהודים צריכים לקיים בנאון את התורה ומצוותיה, ואין ספק שהקדוש-ברוך הוא יסייע לנו.

(על-פי תורת מנחם תשמ"ג, כרך ב, עמ' 922)

מה רבו מעשיה' ה'

שור הבר האמריקאי

נזדמן לכם לעמוד קרוב לשור בוגר? ודאי ראיתם כמה הוא גדול. אבל אם אתם רוצים לראות פר ענק ממש, לכו לראות את הביזון האמריקאי, המכונה בופאלו. גבוה מגיע לכשני מטרים ומשקלו עד קרוב לשתי טונות.

הביזון הוא בעל-חיים כשר, ממשפחת הפרים, אבל הוא חי בטבע ולא ברפת. ברחבי אמריקה הצפונית התהלכו בעבר יותר מששים מיליון ביזונים, אך המתושבים צדו אותם בהמוניהם ומספרם הצטמצם מאוד.

אמנם הוא גדול וכבד, ומעדיף ללכת בנחת, אבל בשעת הצורך הביזון יודע לרוץ במהירות של ששים וחמשה קילומטרים לשעה, יותר מהר ממכונית הנוסעת בעיר. הוא גם יודע לקפץ לגובה של שני מטרים.

מעט מאוד טורפים מעזים לתקף ביזונים. אם טורף מתקרב לעדר, הביזונים מתאבכים בצורת מעגל, מקיפים את העגלים הקטנים כמו חומה בצורה, ומפנים את הקרניים שלהם לעבר התוקף. בדרך כלל הוא יבין את הרמז ויסתלק.

כדי להתגונן מהקר בחורף של אמריקה הצפונית חנן הבורא את הביזון בפרווה עבה. בחורף היא נעשית כהה וצמרית, במיוחד באזור הראש והעורף.

בדרך כלל אפוא ביזון ממליטה עגל אחד בשנה. כעבר שעה מלדתו הגור יכול לעמוד על רגליו ולרוץ! במשך שנה העגל צמוד לאמו, ולומד ממנה איך להזהר מסכנות.

בשבי יכול הביזון לחיות עד ארבעים שנה. בטבע הוא חי כמחצית מזה. הביזונים בדרך כלל אינם אלימים, אבל אם בני-אדם מתקרבים אליהם יותר מדי, או קשה חשים פחד – הם עלולים לתקוף. באמריקה ביזונים תוקפים בני-אדם יותר מדפים. אז להזהר, ברור?

תקציר: אברהם סוחר הירקות מקפיד לשרת את לקוחותיו נאמנה, להתעניין בשלומם ובשלום ילדיהם, ולסיע ביד נדיבה לכל עני ואביון. לקראת ערב הוא נגש לבית הכנסת ללמוד ותפלה, בטרם ישוב לביתו.

הפסוק: יבוא

ילדים יכולים להעמיד את החנכיות שלהם ליד החנכיה של אבא ולהדליק שם. הרבי מליובאוויטש אמר שפדאי שילדים ידליקו את החנכיה שלהם בפתח חדרם, וזה יוסיף קדשה בחדר.

הלכה בשבוע

ניצחון האור על החושך בפרייבורג

כשיצחק בלוך משילה יצא למסע שורשים לעיר הולדתו של אביו, פרייבורג שבגרמניה, לא חלם שזה ייגמר בהדלקת חנוכייה במקום שבו עמד בית הכנסת שהוצת בליל הבדולח

אבא הביט בשלט ואמר לנו: "כאן היה בית כנסת שבו עליתי לתורה בבריהמצווה שלי". יצחק בלוך

במעמד השתתפו תושבים ואורחים שבאו מרחוק ומקרוב, יהודים ולהבדיל לא־יהודים. סגן ראש עיריית פרייבורג והממונה על תרבות ודת נשא דברים, ואחריו הוזמנת לספר את סיפורו של אבי ז"ל ובני משפחתו והצלתם בימי השואה. דבריי תורגמו לגרמנית, ולאחר מכן כובדתי להדליק את הנרות. האירוע כולו לווה בשירה וריקודים ובמופע של להטוטן אש.

ועל נפלאותיו. זה היה מעמד מאיר של הדלקת נר חנוכה ופרסומי ניסא. הרגשנו ממש את ה'כימים ההם' 'בזמן הזה'. מי היה מאמין שבגרמניה, שמונים שנה אחרי השואה, יעמדו יהודים וידליקו נרות חנוכה בכיכר מרכזית בעיר, ברחוב שנקרא בעבר על שמו של הצורך, ויקיימו מיצג הנצחה מכובד לזכר בית הכנסת שנחרב בליל הבדולח.

הניצחון. כשעמדתי מול נרות החנוכה ו'הקשבת' להם, חשבתי שבדיקו במקום הזה, שאלי הגיעו כוחות הכיבוש בליל הבדולח ולא אפשרו להם לכבות את שריפת בית הכנסת, עומדים יהודים, שמונים שנה אחרי, ומדליקים את נרות החנוכה בגאון. זה סימל מבחינתי את ניצחון העם היהודי, את "עם ישראל חי!"

השלוחים. כעבור כעשר שנים שוב יצאנו לגרמניה, להשלים ביקור באתרים מהעבר המשפחתי. אבא לא הצטרף הפעם, בגלל גילו ומצב בריאותו. בשבת התארחנו אצל הרב יעקב ורעייטו גיטלר, שליחי חב"ד בפרייבורג. זו הייתה חוויה נפלאה בעבורנו. בביקור הזה חיפשתי שוב את המדשאה, והתברר שכבר אין מדשאה, אלא הפכו אותה לרחבה מרוצפת.

הנצחה. כשבאתי לשם ראיתי רחבה גדולה, ובמרכז אתר הנצחה לבית הכנסת העתיק שנשרף בליל הבדולח – אותו בית הכנסת שאבא סיפר לנו עליו בביקור הראשון. אתר הנצחה עוצב על־פי קווי המתאר של בית הכנסת שנחרב. המראה ריגש אותי מאוד. זו הייתה בעבורנו מעין סגירת מעגל היסטורית.

האירוע. כעבור שנה גיליתי שבאתר עומדת להתבצע הדלקת נרות בחנוכייה ענקית, שהציב הרב גיטלר. החלטתי שאני רוצה להשתתף באירוע. תיאמתי את הנסיעה עם משפחת גיטלר והיא שמחה לארח אותנו.

זכור. בערב ההדלקה התרגשתי לראות שהוסיפו מסגרת 'זכור' בכמה שפות, הציבו דגם של בית הכנסת ושלט אינטראקטיבי המספר את סיפורו. במקום גם הוצבו שתי חנוכיות גדולות.

על ניסיון. זה היה בעבורנו רגע היסטורי.

תעודת זהות. יצחק בלוך, בן 67, תושב שילה. קרוב לשלושים שנה פועל במערך הכבאות וההצלה בישראל; 16 שנה מפקד תחנת כיבוי עופרה וב-12 השנים האחרונות ראש מדור מתנדבים במחוז יהודה ושומרון, שבו מספר המתנדבים הגדול בארץ, עם יותר משש־מאות לוחמי אש.

מסע שורשים. לפני שש־עשרה שנים יצאנו למסע שורשים מיוחד לגרמניה ולצרפת. במסע השתתפו גם אבי יונה ז"ל, אחיו מרטין ז"ל, ויבדלו לחיים טובים אחי יוסי ובני משפחה. במהלכו התוודענו לפרטים רבים בסיפורו של אבי ובני משפחתו. בלב המסע בגרמניה, הגענו לרחוב זלשטטרסה 62 בעיר פרייבורג, בדרום־מערב גרמניה. שם עמד הבית שבו נולד אבי, להוריו יוליוס־יצחק ולינה־לאה.

המחנה. התחנה הבאה במסע הייתה למדשאה, שבכניסה אליה הוצב שלט צהוב גדול ועליו נכתב: 'גורס 1027 ק"מ'. זה היה מחנה בגבול ספרד, שאלי גורשו יהודים מהאזור. בשלט הוסברו קורות היהודים שגורשו לשם בימים האפלים של השלטון הנאצי. אבא הביט בשלט ואמר לנו: "כאן היה בית כנסת שבו עליתי לתורה בבריהמצווה שלי". לצערנו, במקום לא ראינו שום זכר לכך.

בית הכנסת העתיק בפרייבורג אחרי ההצתה האנטישמית

סגירת מעגל. חנוכייה במקום שבו עמד בית הכנסת

נקלעתם לצומת דרכים רפואית?
אנחנו כאן בשבילכם!

שאלנו אותנו ואין בדיקת
אין אנו מוסיפים לשקר
יבאנו מהרפוא
אם נעלה, והוא
מאריך על נפשו
אפיה נוח
אף חזק דגם
נעספי
אם נעלה, והוא
מאריך על נפשו
אפיה נוח
אף חזק דגם
נעספי

לב חב"ד
המחלקה ליעוץ
והכוונה רפואית

לב חב"ד הוא פרויקט מבית צעירי אגודת חב"ד

גם בוואטסאפ 03-5666680
guidance.levchabad.org.il
yeutz@levchabad.org.il

דיסקרטיות מלאה

03-5666680

אנחנו נבאים בסיפון נעיל עם מדים ואלו
אנחנו בלבבות תלונות קשה. האם אנחנו
מקבלים טיפול טוב?
אנחנו בסיפון נעיל עם מדים ואלו
אנחנו בלבבות תלונות קשה. האם אנחנו
מקבלים טיפול טוב?
אנחנו בסיפון נעיל עם מדים ואלו
אנחנו בלבבות תלונות קשה. האם אנחנו
מקבלים טיפול טוב?